

НОВЕ ОБМЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ ЗАБОРОНЯЄ ВІДСТУПЛЕННЯ КРЕДИТІВ ВІД НЕРЕЗИДЕНТІВ

Національний банк України (далі – **НБУ**) вжив заходів з метою запобігання переведенню внутрішніх боргових зобов'язань резидентів за кредитами у зовнішні зобов'язання, відповідно до пояснень одного з високопосадовців НБУ, як основної мети прийняття постанови Правління НБУ № 551 від 20 серпня 2015 року (далі - **Постанова**), якою вносяться зміни до постанови НБУ № 354 від 3 червня 2015 року. В той же час, положення Постанови мають більш широке застосування та передусім обмежують права іноземних позикодавців за наданими українським позичальникам кредитами.

Зокрема, Постановою передбачається, що НБУ не здійснюватиме реєстрацію:

- (i) змін до договору про надання нерезидентом позики в іноземній валюті резиденту (за винятком уповноваженого банку, тобто українського банку), якщо такі зміни стосуються заміни кредитора та/або боржника за відповідним кредитним договором (договором позики); та
- (ii) договору про одержання резидентом позики/кредиту в іноземній валюті від іншого резидента, в разі відступлення резидентом-кредитором нерезиденту права вимоги за таким договором.

Як відомо, кредитні договори (договори позики) щодо надання кредитів (позик) іноземними позикодавцями українським позичальникам реєструються в НБУ. Обов'язковій реєстрації також підлягають зміни до таких договорів, що стосуються їх основних умов, включно із зміною строку повернення коштів та відступленням прав вимоги за договором позикодавцем-нерезидентом іншому нерезиденту, який набуває прав позикодавця за таким договором.

В той же час, стосовно змін до договорів позики (тобто відповідно до пункту (i) вище), Постанова не уточнює, чи застосовуватиметься таке обмеження тільки до випадків, коли іноземний позикодавець замінюється резидентом України. Отже, з огляду на досить широке формулювання Постанови, НБУ не здійснюватиме реєстрацію жодних відступлень та відповідних змін до договорів позики, навіть, якщо таке відступлення відбувається між іноземними кредиторами, як це часто відбувається у міжнародних фінансових транзакціях.

У разі відступлення прав вимоги за такими борговими зобов'язаннями в межах групи, Постановою передбачається, що НБУ може, на власний розсуд, прийняти *окреме рішення* щодо здійснення реєстрації у зазначених вище випадках, у разі якщо позичальники та/або позикодавці є суб'єктами, пов'язаними відносинами контролю. Очевидно, що отримання такого рішення регулятора не буде простою та прозорою процедурою. Більш того, залишається відкритим питання щодо прийнятності застосування НБУ лише фактично фактору розсуду в ході прийняття ним рішень.

На практиці групи компаній часто використовують корпоративні позики (позики від акціонерів) як засіб фінансування діяльності українських груп компаній. В ході M&A транзакцій (угод щодо придбання компаній) права вимоги за такими корпоративними позиками як частина угоди зазвичай відступаються покупцям українських компаній. Проте Постанова ставить під сумнів можливість таких відступлень.

Договори, укладені між українськими резидентами та міжнародними фінансовими організаціями (такими як ЄБРР) є винятком, та зміни до них реєструватимуться регулятором.

На даний момент введено Постановою обмеження діє до 3 вересня 2015 року, аналогічно до інших обмежень, передбачених постановою НБУ № 354 від 3 червня 2015 року. Однак, беручи до уваги обмежувальну політику НБУ, найімовірнішим сценарієм є подальше подовження терміну їх дії.

З огляду на інші чинні валютні обмеження, такі як вимога щодо обов'язкового продажу 75% надходжень у іноземній валюті (в тому числі сум коштів за міжнародними позиками, отриманими резидентами України), та заборону на дострокове погашення українськими позичальниками боргових зобов'язань нерезидентам, новий обмежувальний захід фактично блокує можливість реалізації своїх прав нерезидентами-позикодавцями за такими договорами. Втручання державного регулятора в приватні договірні відносини заради досягнення сумнівних короткострокових цілей не відповідає загальноприйнятій ринковій практиці та у підсумку є шкідливим для ринку в цілому.

Ми плануємо вжити всіх можливих заходів, в тому числі за допомогою українських бізнес-асоціацій, щоб привернути увагу НБУ до потенційних негативних наслідків нової Постанови та вимагатимемо скасування або неподовження терміну дії цього обмеження після 3 вересня 2015 року.

Про Вольф Тайс

Вольф Тайс – одна із провідних юридичних фірм в Центральній, Східній та Південно-Східній Європі. Ми здобули хорошу репутацію серед наших клієнтів завдяки поєднанню бездоганного знання місцевого права та сильному міжнародному досвіду. Перший офіс Вольф Тайс відкрився у Відні понад 50 років тому. Сьогодні наша команда складається з більше 340 юристів, які працюють в різних сферах права в 13 країнах Центральної та Східної Європи.

За більш детальною інформацією про наші послуги, будь ласка, звертайтеся до:

Тарас Думич
Партнер
taras.dumych@wolftheiss.com
Т: +38 044 3777 517

Оксана Волинець
Старший юрист
okšana.volynets@wolftheiss.com
Т: +38 044 3777 508

Цей меморандум підготовлено виключно для цілей загального ознайомлення. Він не вважається юридичною порадою.

Таким чином, ВОЛЬФ ТАЙС не несе відповідальності за дії, вчинені на підставі інформації, викладеній в цьому документі, або за їх відсутність.

Якщо у вас виникли питання відносно цього меморандуму або стосовно наших послуг в цілому, будь ласка, зверніться до вашої контактної особи у ВОЛЬФ ТАЙС або за адресою:

Вольф Тайс
вул. Спаська 5
Київ 04071

www.wolftheiss.com